

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta (HE 92/2020 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Johanna Ylitepsa, työ- ja elinkeinoministeriö (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- STTK ry
- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Yrittäjät ry
- KT Kuntatyönantajat

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Valtion työmarkkinalaitos

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksiä. Lakien voimaantulosäännöksiä muutettaisiin siten, että väliaikaisten lakien voimassaoloa jatkettaisiin 31.12.2020 asti.

Esitys liittyy vuoden 2020 IV lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Valiokunnan mietintö TyVM 10/2020 vp

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2020.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Eduskunta hyväksyi 30.3.2020 (HE 26/2020 vp — TyVM 2/2020 vp) lait, joilla muutettiin väliaikaisesti työsopimuslakia, merityösopimuslakia ja yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia. Väliaikaiset lait tulivat voimaan 1.4.2020, ja ne ovat voimassa 30.6.2020 saakka. Muutosten tavoitteena oli helpottaa yritysten sopeutumista COVID-19-epidemian aiheuttamiin työvoimatarpeen muutoksiin ja auttaa yrityksiä selviytymään talouden heikentymisestä johtuneen kriisin yli.

Väliaikaisilla laeilla lyhennettiin työntekijän lomautusta edeltävää lomautusilmoitusaikaa ja lomautusta koskevien yhteistoimintaneuvotteluiden kestoaikaa. Lisäksi työsopimuslain väliaikaiset muutokset mahdollistavat määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevän työntekijän lomauttamisen samoilla edellytyksillä kuin työntekijän, jolla on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus, ja työsopimus voidaan koeaikana purkaa myös taloudellisella tai tuotannollisella perusteella. Työsopimuslain väliaikaisella muutoksella pidennettiin samalla takaisinottovelvollisuusaikaa yhdeksään kuukauteen. Merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla säädettiin vastaavista muutoksista merityösopimuslakiin. Lait ovat osa kokonaisuutta, jossa yritysten toiminnan turvaamisen lisäksi työntekijöiden toimeentulon vahvistamiseksi ja TE-toimistojen toimintaedellytysten turvaamiseksi säädettiin väliaikaisia muutoksia myös työttömyysturvalakiin ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin.

Esityksessä ehdotetaan edellä selostettujen väliaikaisten työlainsäädännön muutosten voimassaolon jatkamista vuoden 2020 loppuun saakka. Saamansa selvityksen perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää väliaikaisten lakien voimassaolon jatkamista tarkoituksenmukaisena ja tarpeellisenä ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Valiokunta toteaa, että eduskunnassa on samaan aikaan käsittelyssä hallituksen esitys (StVM 13/2020 vp — HE 94/2020 vp) eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 6 luvun 7 §:n muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Mainitun esityksen tarkoituksena on lieventää niitä vaikutuksia, joita tässä esityksessä ehdotetuilla muutoksilla on lomautetuille ja työttömäksi jääville työntekijöille.

Sisällöllisesti väliaikaisia lakeja ei ehdoteta muutettaviksi, ja niiltä osin työelämä- ja tasa-arvovaliokunta toistaa mietinnössä TyVM 2/2020 vp esittämänsä.

Tiedotus

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta tähdensi väliaikaisten lakien säätämisestä antamassaan mietinnössä TyVM 2/2020 vp tehokkaan tiedottamisen tärkeyttä. Valiokunta toistaa aikaisemmin lausumansa. Valiokunta pitää tärkeänä, että lakiehdotuksen säännöksistä ja niiden vaikutuksista tiedotetaan tehokkaasti sekä työnantajille että työntekijöille.

Valiokunnan mietintö TyVM 10/2020 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 92/2020 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen.

Helsingissä 16.6.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anna Kontula vas
varapuheenjohtaja Katja Taimela sd
jäsen Kim Berg sd
jäsen Bella Forsgrén vihr
jäsen Tuomas Kettunen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Jukka Mäkynen ps
jäsen Anders Norrback r
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Ruut Sjöblom kok
jäsen Sofia Virta vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen